

ประเมินผลสภาวะสุขภาพของประชาชนในพื้นที่อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ปี 2559
Assessment of Health status in people at Subphraya district, Chainat Province

นางอนงค์ รุ่งรัตน์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบการวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (Cross Sectional Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน สภาวะสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน และเปรียบเทียบสภาวะสุขภาพของประชาชนกับผลการสำรวจภาวะสุขภาพ ปี 2556 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2,336 ราย เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 6 เดือน ประกอบด้วย ประชากร 7 กลุ่มอายุ ได้แก่ มารดาที่มีบุตรคนสุดท้าย อายุต่ำกว่า 1 ปี เด็กปฐมวัย อายุ 1-5 ปี เด็กวัยเรียนวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี สตรีวัยเจริญพันธุ์ อายุ 15-44 ปี สตรีหลังวัยเจริญพันธุ์ อายุ 45-59 ปี ชายวัยทำงาน อายุ 15-59 ปี และผู้สูงอายุ คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มวัย โดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน และทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่คณะผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบสัมภาษณ์โครงการ “อำเภอสุขภาพดี 80 ปี ยิ่งแจ้ว” เก็บข้อมูลระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2559 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) แสดงผลเป็นร้อยละ

ผลการศึกษา พบว่า ผลประเมินสภาวะสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ของกลุ่มมารดาที่มีบุตรคนสุดท้ายอายุต่ำกว่า 1 ปี กลุ่มสตรีวัยเจริญพันธุ์ และกลุ่มสตรีวัยหลังเจริญพันธุ์ ผ่านค่าเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุข และมีแนวโน้มที่ดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลภาวะสุขภาพ ปี 2556 ตัวชี้วัดที่ผ่านค่าเป้าหมาย ได้แก่ หญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกก่อนหรือเท่ากับ 12 สัปดาห์ ร้อยละ 61.5 สตรีอายุ 30-70 ปี มีการตรวจมะเร็งเต้านมด้วยตนเอง ร้อยละ 85.6 สตรีอายุ 30-60 ปี ได้รับการตรวจมะเร็งปากมดลูกสะสม ร้อยละ 83.3 ส่วนข้อมูลสภาวะสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ผ่าน เกณฑ์เป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุข แต่มีแนวโน้มดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับผลสำรวจภาวะสุขภาพ ปี 2556 ได้แก่ กลุ่มมารดาที่มีบุตรคนสุดท้ายอายุต่ำกว่า 1 ปี กลุ่มเด็กปฐมวัย อายุ 1-5 ปี กลุ่มเด็กวัยเรียนวัยรุ่น กลุ่มสตรีวัยเจริญพันธุ์และวัยหลังเจริญพันธุ์ ตัวชี้วัดที่มีแนวโน้มดีขึ้น ได้แก่ การฝากครรภ์คุณภาพ 5 ครั้งตามเกณฑ์ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 45.7 เป็นร้อยละ 48.1 หญิงหลังคลอดได้รับการดูแลครบ 3 ครั้งตามเกณฑ์ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 27.9 เป็นร้อยละ 42.1 ทารกแรกเกิดจนถึงอายุต่ำกว่า 6 เดือนกินนมแม่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23.8 เป็นร้อยละ 26.1 ผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ได้รับการฝึกทักษะการแปรงฟัน เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 27.2 เป็นร้อยละ 56.7 การตั้งครรภ์ในมารดาอายุ 15-19 ปี ลดลงจากร้อยละ 17.1 เป็นร้อยละ 14.9 และผู้สูบบุหรี่ในวัยรุ่น (15-19 ปี) ลดลงจากร้อยละ 22.1 เป็นร้อยละ 13.4 หญิงวัยเจริญพันธุ์ ที่อยู่กินกับสามีได้รับการวางแผนครอบครัวทุกประเภท เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 78.5 เป็นร้อยละ 79.7

ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนา เครือข่ายสาธารณสุข ระดับอำเภอเป็นกลไกการทำงานระดับพื้นที่ที่สำคัญ การขับเคลื่อนนโยบายและให้การสนับสนุนการดำเนินงานกับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคีเครือข่าย กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ต้องดำเนินการในเชิงรุก กระบวนการที่สำคัญ คือ การพัฒนาระบบเฝ้าระวังสภาวะสุขภาพของประชาชนในอำเภอทุกกลุ่มวัย สนับสนุนให้พื้นที่จัดทำฐานข้อมูลด้านสุขภาพและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อมาใช้วางแผน และออกแบบวิธีการแก้ปัญหาให้ตรงกับบริบทของพื้นที่ โดยต้องมีกระบวนการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ของการพัฒนาที่เกิดขึ้น